

901-9	Vredn. pril:
2013-3	Prejeto: 11. 07. 2013
20117	Št. prilog:

ZASAVSKO ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO
Rudarska cesta 12
1410 TRBOVLJE

**POBUDA ZA VKLJUČITEV VPLIVOV OKOLJA NA ZDRAVJE ZASAVSKIH OTROK KOT
PRIORITETO STRATEŠKEGA PROGRAMA RAZVOJA ZASAVJA V NASLEDNJEM
SREDNJEROČNEM OBDOBJU 2014 – 2020**

Zdravniki in naši sodelavci, ki smo zaposleni v javnih zasebnih zdravstvenih zavodih vseh treh zasavskih občin, smo že nekajkrat poslali pobude na institucije in posameznike, ki oblikujejo predloge in rešitve za ohranjanje zdravja naših zasavskih ljudi. Celotni slovenski javnosti, da živimo v degradiranem zasavskem okolju, kjer so živeli delavni ljudje in so bili v preteklosti pogosto vzor drugim, vendar so s svojim delom in z višje sile vsiljenim ritmom in načinom dela tudi degradirali svoje oz. naše okolje. Surovina in izdelki, ki je odhajali iz te doline so s sabo nosili tudi del čistega zdravega okolja. In počasi se je naša bivalna soseska iz pred mnogo deset ali dveh stoletij čistega, zdravega okolja spremenila v kotel z onesnažili prežete pokrajine, neke vrste slepo črevo države, kamor se bo izgleda odlagalo dalje tisto, kar bi bilo potrebno s sodobno tehnologijo obdelati drugače in predvsem drugje.

Seznani smo se s Pripravo Regionalnega razvojnega programa 2014-2020. Med razvojnimi prioritetami je sicer omenjeno tudi okolje in zdravje, vendar ni v osnutku evidentiranih regijskih in sektorskih projektov nič konkretnega. O idejah in stvareh, ki niso konkretno zapisani v takih dokumentih, se v tistem obdobju potem ne zapravlja, še manj pa se izvajajo konkretni projekti. Študija "Zdravje" za Zasavje" in tudi druge študije, ki so se (o manjši porodni teži novorojencev) ali se odvijajo (o vplivu okolja na materino mleko npr.) odvijajo, so pokazale, da je največji vpliv našega okolja predvsem na zdravje naših otrok. Kot strokovni poznavalci te tematike menimo, da je potrebno med evidentirane regijske projekte vključiti tudi okolje in zdravje tako, da se zagotovi kontinuirano spremljanje zdravja otrok na področju Zasavja ter spremljanje prevalence in incidence bolezni, ki so indikator preteklih in sedanjih onesnaženj z namenom izboljševanja zdravega okolja in zmanjševanja škodljivih vplivov na okolje in s tem postopnega izboljševanja zdravja prebivalcev Zasavja. Poleg tega morajo biti v Razvojni program vključeni tudi projekti, ki kontinuirano spremljajo in merijo emisije vseh možnih onesnaževalcev našega okolja. Menimo, da niso potrebne študije, da dokažemo, da smo bolni, kajti dolgoročne posledice sedanjega onesnaženja se bodo pokazale šele čez nekaj desetletij. A niso dovolj podatki o škodljivosti posameznih onesnažil na zdravje, ki jih lahko najdemo v svetovni literaturi (se pravi na nesreči drugih) in moramo to še enkrat dokazovati na sebi in svojih otrocih.

Če to področje v prihodnje ne bo opredeljeno v srednjeročnem razvojnem programu, bodo vse začete strokovne raziskave ostale brez možnosti financiranja. To velja za črpanje sredstev iz EU skladov kot tudi iz ostalih finančnih sredstev v RS.

Da zaključim: ker se strokovna društva štejejo kot člani civilne pobude pozivamo trenutne nosilce oblasti v Zasavju da v Pripravo razvojnega programa za Zasavje vključijo skrb za zdravo okolje in zdravstveno stanje prebivalcev Zasavja kot eno prvih prioritet in v dokumentu podprejo konkretne projekte za:

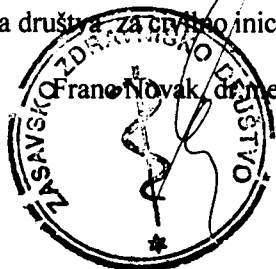
- proučevanje vpliva onesnažil na zdravje prebivalcev Zasavja
- spremljanje in odpravljanje škodljivih emisij na področju Zasavja

v tem srednjeročnem obdobju, ki se zaključuje, nam je namreč uspelo z raziskavami zdravja Zasavčanov dokazati, da je obolevnost v povezavi z okoljem v naših krajih večja kot v drugih predelih Slovenije. Nekatere od teh raziskah bi bilo potrebno nadgraditi, za kar so potrebna dodatna sredstva oziroma ključ, kako priti do njih (Regionalni strateški program 2014-2020). Vsem nam je poznano, kako

ranljiv je otroški organizem na škodljive vplive iz okolja, v katerem živi, zato je naša dolžnost, da Vas s to pobudo opozorimo na ta segment v razvojnem planu za Zasavje.

Upamo, da bo ta naša pobuda upoštevana, da bomo z boljšimi pričakovanji lahko zrli v prihodnost in da ne bo naše usode krojila le moč kapitala ampak tudi zdrave pameti in odločnosti.

V imenu Zasavskega zdravniškega društva, za civilno iniciativo

V Zagorju 4.7.2013